

Лобш Саг

БРОЈ
25Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

Нови Сад, 26 јуна 1938

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГГОДИНА
XV

БАН ГОСПОДИН СВЕТИСЛАВ РАЈИЋ

Поводом тужног догађаја, који се десио пре годину дана

На дан 18 јуна 1937 године рука егзалтираног и скроз за-
слепљеног влочинца, окинула је револвер, чији метци су погодили
човека, који те метке ни најмање није заслужио. Атентат на та-
дашњег заменика бана г. Светислава Рајића изазвао је оправдани
и огорчени револт, не само у нашој бановини, него и у целој
Југославији, па и целом културном свету. Поводом годишњице
овог тужног и за све нас болног догађаја, објављујемо напис
једног нашег сарадника о личности уваженог и веома заслужног
бана г. Светислава Рајића.

Госп. Светислав Рајић, бан Дунавске бановине

На дан 18 јуна навршила се година дана од дана, када је извршен атентат на нашега омиљеног бана госп. Светислава Рајића, који је, благодарећи срећном провиђењу, остао без кобних последица по његов живот. Овом срећом неуспелом атентату има се захвалити, што је данас на челу Дунавске бановине баш он, који најбоље познаје проблеме ових крајева и менталитет народа, а који је нарочито повнат као одличан политичар, администратор, човек ретких особина и своје познате широкогрудости, који је својим пошвеним, несебичним, савесним и агилним радом, са пуно љубави и труда, на увапређењу своје бановине, умео да стекне опште симпатије, како дичне нам Шумадије тако и Војводине.

Данашњи бан госп. Рајић, у чијој личности видимо персонафикацију законски основаног рада, умео је својим несебичним радом за врло кратко време стећи многа признања, радећи неуморно са пуно љубави, воље и пожртвовања на што већем и бољем увапређењу и подизању своје бановине. Својом мудро вођеном политиком, умео је изгладити све оне недостатке, довађајући их у склад, а које су годинама биле неостварене жеље и неиспуњена обећања.

Својим сјајним резултатом на општинским изборима бан г.

Рајић је доказао, колико је до-
растао задатку и колико је у
целости оправдао наде полага-
не у њега.

Не сме се заборавити, да је његов успех, да је умео створити хармонију између националних мањина и домородаца.

Признање његовог рада и популарност коју г. Рајић ужива, како у јужним тако и северним крајевима наше бановине, најбоља је сатисфакција за његов несебичан и поштен рад. Јер Дунавска бановина је данас умирена и задовољна, кад види колико су се прилике његовим доласком побољшале и колико је успешних радова на увапређењу културе и привреде учињено. Ми морамо то признање одати бану господину Рајићу што је за целу бановину несебично учинио оно што је пре њега само и једино на обећањима остајало.

Свакако не смемо заборавити и одати признање првенствено и Краљевској влади и госп. др. Милану Стојадиновићу, коме се мора признати, да је својом мудро вођеном политиком умео изабрати сарадника за своју владу.

Ми поздрављамо нашега омиљеног бана г. Рајића са жељом, да истраје у своме раду, и ми му као лојални грађани обећавамо сву нашу сарадњу за успех наше Дунавске бановине и дичне нам Краљевине Југославије. В.

Почео је рад око припремања прославе 20-годишњице Ослобођења Војводине

Чланови бившег Великог народног савета на делу

Са извесним задоцнењем, али ипак не касно, почео је рад око припремања прославе двадесетогодишњице Ослобођења и Уједињења Војводине, која треба да буде импозантна, величанствена и дирљива манифестација војвођанске националности и културе. Ми Војвођани спадамо у ред лежерних људи, којима се не жури, ни кад је реч о првенствено важним, општим интересима целице. Дуго је времена прошло, док се нешто почело радити на пољу организовања грандиозне прославе, која мора показати целој нашој Краљевини, свима нашим саплеменицима, шта је била Војводина у прошлости, шта је данас и шта има да буде у будућности.

Чланови бившег Великог народног савета, од којих је 1918 године било педесет, а од којих су данас тридесеторица још живи, почели су најозбиљније да раде сада.

Ови наши истакнути национални радници, који су у радосним и бурним данима ослобођења и уједињења, пре двадесет година, играли важну улогу, пуњу одговорности, израдили су већ детаљан план о томе, шта треба да се учини, да би јесења прослава испала што лепше, величанственије и достојно наше војвођанске родољубивости и просвећености.

Тако су се по претходном договору и позиву, састали у понедељак, 20 јуна 1938 године у Новом Саду у Народном Спомендому, чланови бившег Великог народног савета, те су после прочитаних изјава неких већинских чланова, а после са слушања присутних, једногласно и са великим одушевљењем решили:

1) да се ове године најсвечаније прослави у Новом Саду

и у свима нашим крајевима двадесетогодишњица Ослобођења и Уједињења.

2) да се тога ради имају у што скоријем времену позвати на договор врхови свих наших националних, културних и привредних удружења и установа, како би се у сарадњи са њима, а на најширој основи, могао установити начин, опсег и време ове наше велике националне свечаности.

3) да је за ову сврху изабрани привремени одбор дужан у што скоријем времену о свему томе известити све заинтересоване, како би се после тога а што пре и неизоставно могло приступити потребним предрадама.

У акција коју сада воде чланови бившег Великог народног савета, учествоваће цела Војводина, сва национална, културна, хумана и привредна удружења, целокупна штампа, као и сви они, који су имали неког виднијег удела у стварању младе, нове, слободне, српске Војводине пре две деценије. Акција је замашна, тешка и замршене природе, и за њено успешно спровођење биће потребно доста времена, труда, па и новчаних жртава.

Као што видимо, припремни радови за прославу Ослобођења и Уједињења већ су почели. Постоје сви изгледи, да ће Војводина и овога пута осветлати образ пред осталим покрајинама и својим јубилејем доказати, да је достојан, користан и солидаран члан наше југословенске заједнице.

О појединим фазима припрема за јубиларну прославу, наш лист „Нови Сад“ ће, као и до сада, с времена на време, опширно обавештавати своје цењене читаоце.

Жалосна популарност нашег града

Нашем лепом, напредном, културном, богатом и модерном граду опет прети једна опасност, која нам може донети жалосну популарност, славу и рекорд, на којима нам нико неће позавидети. Изгледа, да је Нови Сад последњих година неком коби осуђен да буде стално малерозан и да се истиче не само у позитивном, него и у негативном правцу и то — у оба случаја успешно! Ми Новосађани имамо ту срећу, да се показујемо пред осталим светом исто

толико очигледно и убедљиво и по својим добрим и рђавим странама.

После рекорда који је наша варош постигла на пољу ружних и прљавих афера (мислимо на Офнерку), који се рекорд такмичи са рекордима формата државног првенства, појављују се нове ствари, опет негативне, опет неповољне по Нови Сад, које могу да послуже само жалосној, нимало завидној популарности у негативном смислу.

Наш град се у последње време не може пожалити да на пољу криминалитета изостаје иза наших већих градова. Шта више, ми бисмо се могли чак и похвалити, да се успешно боримо да освојимо прво место на том пољу, а према догађајима из последњих месеци, на путу смо да постигнемо рекорд на пољу самоубиства. Државни, па можда, не дај Боже, и европски рекорд.

Неколико година после Светског рата, престоница бивше Аустрије пала је жалосна улога у део, да буде првак на пољу самоубиства. Беч је сваке године бележио рекордну цифру самоубица и сви листови света су о томе писали као о неком чуду, о нечему ненормалном, о нечему што изазива дубоко сажаљење, али чему нема лека. Рекорд на пољу самоубиства Беч је дуже времена одржавао.

Кад је реч о послератном Бечу, није ни чудо што је тако било. Пропаст Хабсбурговаца, смањена и осиромашена Аустрија, под управом скроз ненародних, себичних и политички потпуно нереално ориентисаних властодржаца, после 1918 била је та Аустрија осуђена на пропадање, јер су то сами животни услови изискивали. Тамо је већ све било труло, а што је труло, мора се распасти и уништити.

Међутим, наш напредни Нови Сад, који гигантским замахом корача, после рата, у сваком правцу у смеру јаког, брзог прогреса, не може да се упореди ни у ком погледу са поратним Бечом. И тако ми немамо објашњења ни за сличност, која постоји између поратног Беча и данашњег Новог Сада, баш у погледу епидемије самоубиства, која је наш град спопала, а која траје већ више месеци.

Нема скоро ни једног дана, да новине не објаве вести о једном или више случајева самоубиства или покушаја самоубиства у нашој вароши и њеној непосредној близини. Војвођански дневни листови могли би комотно да заведу сталне, свакодневне рубрике, на пример, под овим звучним насловом: „Данас су се убили, обесили, отровали, удавили ови и ови...“

Ударила нека зараза, нека тешка болест у свет, појавила се нова мавија у маси, која узима све озбиљније размере. Епидемија самоубиства је велико зло, које крије у себи озбиљне узроке. Те узроке треба подробно испитати и против болести наћи ефикасан лек.

Узроци учесталог драговољног одузимања живота многих наших суграђана су махом социјални, породични. Једна жена се тровала масном содом, јер јој је муж био пијаница и сву зарату попио суботом. Један млади супруг покушао је да пресече себи гркљав, јер се око неке ситнице посвађао са својом женом. Опет један шофер, који је много пио и никако није могао да се ослободи алкохолног демона, навео је да се обесио због неизлечиве болести. Многи мушкарци у нашем граду ударили су у реченте, које су до скоро патентирале жене, и почели да се трују содом. Неке Новосађанке,

којима је живот дојадно, опет прешле на мушки начин убијања себе: вешају се.

Кад бисмо саставили тачну статистику самоубиства за минулих шест-седам месеци у Новом Саду, добили би крупније цифре и веома жалосну слику о приликама у нашем граду, у коме свет не живи тако рђаво, као у другим нашим мање срећним варошима. Права социјална беда је најређи узрок самоубиства Новосађана. Па шта је онда по среди?

Можда нам све иде добро, потамав, живимо искупише лепо, удобно и у благостању, па се

из обести свет одлучује да се растави са животом? Или су први попустили толико, да је једини лек против тога конопац, масна сода или револвер?

Требало би се мало свесрдније, опширније и озбиљније позабавити и овим проблемом. Требало би повести неке кораке, да се наша жалосна популарност на пољу самоубиства не шири и даље и да једног дана збиста не поставимо „славни“ и добијемо титулу „Нови Сад, европски првак на пољу самоубиства“. Та титула нама Новосађанима не би ни мало служила на част и дику!

После промене у општинској управи

Сви су изгледи, да ће у нашој општини завладати нов дух и елан за још успешније деловање на пољу комуналне политике

Доласком уваженог нашег суграђанина г. Косте Миросављевића на чело општинске управе, Нови Сад је добио много. То нам обећава не само личност г. Миросављевића, већ и онај полет, она свежива и она одлучна жеља за рад на свима пољима комуналне политике, које је испољио нови председник општине, одмах у почетку, примајући своју дужност и дајући своју важну и интересанту изјаву претставницима јавног мњења.

Г. КОСТА МИРОСАВЉЕВИЋ
председник новосадске општине

Обећања г. Миросављевића, свима Новосађанима даје пуно разлога да буду оптимисти, у реалном смислу те речи, јер се нови први грађанин Новог Сада жели стварно да експонује за добро и напредак наше лепе вароши. Кроз његова наговештавања о појачаном раду у општини, у вези са разним првокласним и виталним комуналним проблемима, долазимо до убеђења, да ће ствари нашег града ипак доћи до оног стадиума, који сви ми већ давно жељно очекујемо и који је у духу наших потреба и важних интереса.

Госп. Миросављевић је човек привреде, има огромно искуство у животу и одличан је познавалац нашег града. Он зна како тај град дише, шта га највише боли, где најпре треба помоћи. И у првим обећањима, датим од стране председника општине, ми видимо много озбиљности, елана и свежег духа у смеру да све крене на боље, да Нови Сад једном ипак одахне од дугогодишњих терета бирократизма и добије оно, што је са правом заслужио.

Претседник општине има најбоље намере и показује одлучност и активност, каква се до сада код људи на његовом положају није могла увек примењивати. И та чињеница нам пружа наду, да ће Нови Сад, за релативно кратко време, постати заиста напредна, уређена, модерна варош, у оној мери, у којој јој то доликује према величини, према богатству и значају, који та варош данас показује у развоју наше националне и државне заједнице.

Још ни један од досадашњих председника општине није, приликом свога доласка на високи положај, био тако радосно и са великим задовољством дочекав од стране грађанства, као што је то недавно био случај са г. Костом Миросављевићем. То се види већ и по томе, што су сви, почев од бана, па до свију изасланика угледних установа, друштава и професионалних организација и истакнутих грађана Новог Сада похитали да од срца честитају госп. Миросављевићу на именовану. Овога пута, сасвим је сигурно, учињен је од стране надлежних најбољи избор кад је донета одлука о именовану новог председника општине. Г. Миросављевић се не бави политиком, он није загрижени партизан и жели само једно: да искрено служи општим интересима новосадског грађанства!

У вези са доласком г. Миросављевића на врх општинске управе, добили смо радосну вест, која ће изазвати опште задовољство код грађана: проградње кроз који дан железница за Штранд, наш „трчка“, који ће овога лета омогућити свима љубитељима купања јевтин претов из вароши до Дунавске плаже. Цена вожње од хотела „Српски Краљ“ до Штранда, односно од Штранда до Железничке улице, износиће свега само један динар, док се раније плаћало 3 динара.

* Издаје се соба са намештајем или без намештаја Приземље, потпуно засебан улаз, употреба модерног купатила, употреба телефона, апсолутна тишина и ред, јер у кући нема деце. Упитати у администрацији листа „Нови Сад“ или пак у улици Краља Петра II број 46.

СОКОЛСТВО

Излет на X Свесоколски слет у Праг

Друштво Фрушка Гора са својим бироима „Путник“ организује у међувремену од 1—8 јула 1938 г. друштвено путовање на X Свесоколски слет у Праг.

Полазак из Новог Сада 1 јула увече и одлазак у Праг 2 јула у подне, а повратак из Прага 7 јула увече и долазак у Нови Сад 8 јула увече.

Цена подвова износи од Новог Сада до Прага и натраг у III кл. Динара 355.—; у II кл. Динара 500.—; а од Београда до Прага и натраг у III кл. Динара 395.—; у II кл. Дин. 560.—

Путовање се колективном путном исправом на основу одобрења месне полициске власти да нема сметње учествовању у излету.

У овом друштвеном путовању може учествовати сваки заинтересован без обзира на то дали је члан Сокола или не и да ли поседује соколску одору или не.

У чему Нови Сад највише оскудева?

У много чему наша лепа варош оскудева, али ако је реч о томе, у чему највише осећа недостатак, морамо сви утврдити, да смо невероватно осиромашени у два стварима: немамо ни најминималније потребне паркове за летње освежење и одмор и немамо споменика! Прво зло је ипак веће од овог другог.

Странци, када читају славопојке о лепоти и напретку Новог Сада, а не познају га поближе, мисле да је Српска Атина права обећана земља, да има масу споменика и дивних паркова. Колико су ти људи наивни! Седиште бановине не може да се похвали да има парк, летње одморилиште и место за разоводу и одмор у лето, који би одговарали потребама нашег великог и развијеног града. Једини украс наше вароши у том погледу су дунавски парк и парк око Артегског купатила. То је срамота за нас, јер се стално брукамо пред странцима, који у великом броју посећују нашу варош.

Надлежни се изговарају, кад им се замера оскудица у парковима, да нам већи и нови паркови нису потребни, јер ту нам је, под носем, Фрушка Гора са својим дивним шумама, потоцима и Вецем! Слаба утеха за оне, који немају новаца да се сваком приликом, кад могу да се мало одморе од рада и летње жеге, одлазе лађом или аутобусом до лепих излетишта у заиста дивној Фрушкој Гори.

Крајње је време, да се надлежни већ једном постарају, да Нови Сад добије лепо, велико, обилно дрветима и цвећем засађено летње одморилиште, велики парк, који би био близу и приступачан и за највећу сиротињу. Тиме би се послужило и хигијенским интересима грађанства, које страда већ одавно од индоленције надлежних, баш на пољу хигијене!

ВЕШТИЦЕ....

Данас смо и ми већ тако културни, да морамо веровати, да нема — вештица, и ако их видимо баш у Новом Саду, како сваки час изазивају афере, авантуре, чуда и покора. Као in illo tempore, кад их је у гордој и културној средњовековној Европи попалено 3 милиона за 300 година на ломачама у равним местима. Али не и код нас на Балкану. Ту их овда вије било, него су нам импортиране истом у 18 веку са другим благодетима европске цивилизације. Сад су ту и ни враг им не може — ништа. Бар свака од њих дрско тврди: „Мени нико ништа не може!“

Једна од најстрашнијих књига (Hexenhammer Јакоба Шоренгера) описује ту трагикомедију људских заблуда, о којој теолог Спее каже: Nihil jam amplius Deus facit aut natura, sed saepe omnia. А ова чувена реченица као да вреди и данас: „Ништа се не дешава по Богу или природи, све удешавају — вештице...“

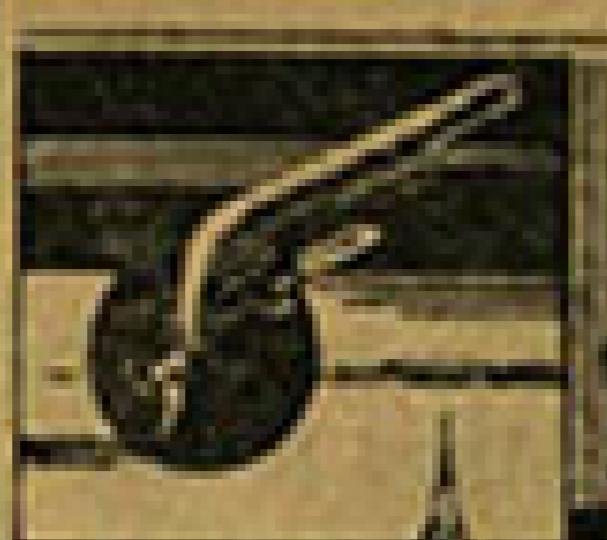
Само што оне данас имају друге називе, често и званичне. Прва њихова имена не смеју се изговарати. Може се страдати.

Мислим ја и мислим, како би дивно било у нашој красивој Југославији, да часком питамо и овај европски културни свет, па да лепо попалимо наших 3 милиона вештица и то мало бржим темпом него тамо, рецимо за 30 или за 3 године. Место скупих и глупих биоскопа, који нам сервирају америчке и европске скандале, наша публика ишла би тада бесплатно на гледање како горе вештице на ломачама. Колика уштеда у националној привреди! Зар сваки пут у биоскопу не платимо 5 до 10 динара, а сад — где — 3 милиона пута нас одраслих 10 милиона Југословена иду цабе — (Јер новоросенчад још не иду). Колике би ми то лепе паре уштедили. А ипак би се лепо провели. Као што су се културни Европејци проводили у средњем веку.

Па замислите: после паљења наше уреде без — типкачица, наше улице без шаренила париске моде и Милкиних муштерија, јер тада би се наше жене, што оставу живе носиле или народно или богомољачко црно, скромно одело и уопште не би биле много видљиве.

Помислите живот без „вева“, без „пријатељица“. Како би тада потекао мед и млеко лепом нашем отаџбином! Пара би било као блата, јер жене би само стицале а не би трошиле, афера не би било ни да их тражиш микроскопом, ни убистави, ни самоубистави, полиција једва да би требала. Решена сва социјална питања! Мале девојчице играле би се опет са забораћеним луткама, а не са — „чикама“, Путифарке и Милке изумрле би бестрага, као руком однесене.

О лепо саче недоснивања: Pronaque cum spectent animalia cetera terram. Os homini sublimis dedit coelumque tueri. fuisse et erectos ad sidera tollere vultus. Ovid, I, 80—82. „Чичица“.

ВЕСТИ
ИЗ УДРУЖЕЊА ТРГОВАЦА ЗА
ГРАД И СРЕЗ НОВОСАДСКИ

Извештавају се гг. чланови да на основу споразума свих секција овог Удружења за време летње сезоне од 15-VI до 15 VIII о. г. све трговачке радње отварају се у 15 часова по подне, а затварање према наредби о отварању и затварању радња.

Према речима Министра трговине и индустрије господина др. Милана Врбанића на конгресу у Љубљани, у року од 2 недеље донеће се нова Уредба у погледу торбаревља.

Удружење упозорава своје чланове да је у будуће најстрожије забрањено сакупљање потписа

за затварање радња, ако се случај понови, биће кажњени по Закону о радњама.

Англо-Америчанско-Југословенски клуб у Новом Саду ставио је Удружењу до знања да намерава почевши од 1 октобра да организује енглеске курсеве за трговце и трговачке помоћнике. Господа чланови који би желели похађати овај курс нека се благовремено пријаве Удружењу.

Према споразуму свих секција од 1936 год. на Видовдан у уторак 28 VI све трговачке радње морају бити цео дан затворене.

Велики концерт Музичког Соколског друштва пред одлазак на свесоколски слет

У недељу, 26 Јуна, Новосађанима ће се пружити прилика да уживају у лепој и пријатној приредби. У великој башти хотела „Краљица Марија“, која се тога дана свечано отвара, приредиће свој велики концерт с обилним програмом Музика Соколског друштва Нови Сад, пред свој одлазак за Праг, на дести свесоколски слет У концерту ће суделовати и г-ца Наталија Цветковић, која ће својим наступањем само улепшати и увеличати ову несвакидашњу приредбу наших дечних сокола.

Соколска музика у Новом Саду постоји већ пуних дванаест година. Ова се налази под управом агилног и музички веома спремног диригента брата Е. Водеја, који је много учинио за унапређење ове аматерске групе музиканта, са правом на уметнички репоне. Претседник ове музике је наш угледни и вредни соко брат Мане Вранић.

Како сазнајемо, Музика Соколског друштва Нови Сад приредиће у оквиру фестивала на Свесокломском слету у Прагу, свој посебан велики концерт и осветлаће образ Новосађанима пред браћом Чехословацима и осталим словенским гостима на

слету, показујући шта има Српска Атина на пољу соколства и музичке културе.

Нарочита драг овог концерта Музике Соколског друштва у недељу, у томе је, што се одржава под ведрим небом, у једној дивној, заиста пријатној и мирисној башти, у башти хотела „Краљица Марија“. Ова башта, у самом центру града, служи на повос нашем угостиољском сталежу, јер својим савршеним уређењем и апсолутним комфором спада међу најлепше каванске баште у Југославији. Обилним зеленилом она пружа хлад и освежење. И многи странци, навикнути на најлепше баште ове врсте, диве се овој башти, у којој се сакупља елитна публика Новог Сада.

Ове године је башта улепшана, учињена још пријатнијом и удобнијом него раније.

Концерт Музике Соколског друштва почеће у 9 часова увече, а цена улазнице је 5 дина.

* Ако желите да се расхладите, а не нахладите, трошите сладолед из Оријенталске сладоледнице „Охрид“, преко пута од нове зграде Банске управе, Булевар Краљице Марије 15.

Наша претерано нервозна омладина

Немила појава, против које би се требало борити

Ван сваке је сумње, да је наша данашња младеж много нестрпљивија, нервознија, несталоженија, него што су били омладинци пре неколико деценија, у златно доба, кад је нервоза за већину људи била непознат појам. Данашњи младићи и девојке односе рекорд на пољу нервозности и заслужују да их стручњаци за нерве проучавају, јер би се дошло до нових открића, колико могу и код најмлађег света да попусте живци.

Прича нам један читалац, да је у последње време имао прилике да види, колико су нетолерантни и нервозни неки наши омладинци. Једна лепо одевена фрајлица, нема јој ни петнаест година, кокетна и наменшена према сваком мало елегантнијем мушкарцу, прилази једном киоску у центру града. Пред киоском већа група муштерија. Сви стрпљиво чекају да добију оно што траже, наравно по реду долажења.

Али наша нервозна фрајлица нема стрпљења да чека на ред. Лактовима се грубо гура и прилази шалтеру киоска, говорећи заповедничким, скоро хистеричним гласом:

— Дајте ми десет „Морава“... Журим се!

Сопственик киоска и муштерије се угледају. Запањује их терористичко држање ове уобичајене фрајлице. Неки старији господин јој је одржао кратку лекцију о бовтону. На то га је претерано нервозна девојка преривно одмерила од главе до пете и са ироничним осмехом рекла:

— Врло важно!

Сви су се згражили, а продавац није имао куд, већ је прво послушно каприцовну „даму“, која је била последња по реду. Мала епивоца са новосадске калдрме, али карактеристична. За наше нервозне омладинце. И да додам још ово: ова фрајлица, која је изазвала обравдан револт своју присутних, журила је због тога са куповином цигарета, што је недалеко од киоска чекао њен „курмакер“, који је и послао да купи цигарете! Заиста, дивна су времена у којима ми данас живимо!..

* Пресељење ауторске пословнице „Ујма“. Од 1 Јула о. г. пресељава се канцеларија „Ујма“ на улице Кр. Петра I бр. 33 у улици Кр. Петра II. број 46 (на Футошкој пијаца), — о чему се обавештавају сви интересенти.

ЈАНТЦЕН
КУПАЋИ
КОСТИМИ
МОДЕЛИ 1938

ДАЈУ САВРШЕНУ ЛИНИЈУ!
ЛАКО КАО ПЕРО БРЗО СЕ СУШЕ.

Најсавршенији купаћи костими света!

Велики избор у специјалним радњама трикотажа
КЛАЈН ЕУГЕНА,
НОВИ САД ПЕТРОВГРАД.

ФЕЛТОН „НОВОГ САДА“

Све због знања

— Знаш ли, Мито, да сам поднео суду тужбу за развод брака? Не могу више да трпим Сојку! рекао је г. Стева пензионер свом пријатељу за каванским столом.

— А зашто, побогу брате? Зар сад после тридесет година брака, болаш? Шта је сада после толиког времена проведеног у срећном браку, замераш?

— Њено знање...

— Па она, чини ми се, има само основну школу! Да вије полагала гимназијске испите без твога знања, па се уписала на универзитет?

— Море јок. Сојка никада није трпела књиге. Увек је говорила да књиге пишу докони људи, а добра домаћица нема времена да чита и беспослици. Него друга је ствар по среди. Слушај само и не прекидај ме.

Дођем кући, као и обично, као домаћин хоћу нешто да кажем, а она ме пресеће: „Знам већ шта хоћеш да кажеш... Већ двадесет осам и по година слушам увек исто... Ако је вече, она слуша радио и плете чарапе. Ми немамо радио, него слушамо суседов. Таман почнем ја слатким гласом: „Сојкице, молим те“... а она ме прекида: „Ђути, сад уживај!“ Ако јој кажем: „Сојкице, ја бих, немој да се љутиш“...

Г. Мита се насмејао од срца, потапшао пријатеља по рамену и шапато му давао неке озбиљне савете. Г. Стеви се лице одједном озарило.

Кад је дошао кући, ћутећи је затворио врата сео за сто и сем „добар дан!“ ништа више није рекао.

— Што не говориш? љутило те г-ђа Сојка. Колико су ти одбили од плате? Дошао нам је рачун за електрику, а мени треба нова хаљина. И ређала је г-ђа Сојка тако још дуго. Г. Стева је оставио новац на сто, половиноу је дао жени, а половиноу вратио у новчаник.

— Какво је то понашање? упитала је г-ђа Сојка бесно. Шта ћеш радити са тим новцем?

— Па ти све знаш, не вреди да ти говорим, жена! одвратио је мирно г. Стева.

— Море говори, убио те Господ, сигурно си нашао неку опадарку, па ћеш њој да купујеш кредешине и мусливе...

— Преварила си се жено, знање те је издало! Сада ћемо завести нов систем. Ти увек говориш да све знаш, чим ја знам. Пошто сад и ја све знам, знам шта ћеш ти рећи. За свако појављање рећи „знам“ плаћаће се бавка!

Свидело се то г-ђи Сојки и пристала је. Сутрадан је дошла са пијаци:

— Јао, Стево, да знаш...

— Знам. Данас је покупило, а ти си једва нашао јевтиније... Јер си прешла целу пијаци. Дај банку!

Ђути г-ђа Сојка, вади десет динара и даје мужу. Г. Стева задовољно стрпа банку у џеп, и нада се сада великој заради.

У подне:

— Помисли, Сојка, свратио сам у...

— Банку... Свратио си у „Задужбину“ и разговарао си са г. Марком начелником па ти је рекао да би требало да поста-

неш министар по знању и спреми, али су ти то партиски пријатељи онемогућили.

Банке су падале и с једне и са друге стране. Г. Мита је био задовољан, јер њему није ишло у рачун да се г. Стева разведе са г. Сојком. Петнаест година био је он њен љубавник и она га није коштала ништа. А кад би се развела с мужем, обесила би се њему о врат... И зато је давао г. Стеви савете...

А г. Стева се ипак развео са г-ђом Сојком и оженео са својом младом и лепом дактилографкињом, све због знања...

Мрачне стране наше дневне штампе

Велики дневник приређује дочек и одмор и објављује успомене једног бившег робијаша и свирепог злочинца

Нема се шта више говорити, јер би ту мало било речи, да се осуди оно, што се код нас, хвала Богу, догађа.

Чудновато је само то, да поред наших „пробраних“ разбојника, које „немилосрдно“ суд осуђује на вешала, дочекујемо пољске разбојнике, обичне друмске убице, од којих се један чак и хвали да је беспомоћну жену ударио наганом по глави и узео јој новац. То тако дословце пише у једном великом престоничком листу, који ужива леп углед. Чак га хвали да је био шпијун и лопов и све могуће, што би код нас, у нашој средини могло да изазове гнушање. И сад тај „господин“ пише роман, своје успомене, јер забога, требало би и омладина да се поучава, како се стиче слава. Можемо отсад бити без бриге за нашу браћу и синове. Ето, тај господин Пјасецки, показао је пут и начин како се помоћу рекламе једног обичног романчића, који голица машту читалаца може стећи име, можда капитал, па чак и бесплатно летовање на нашем Јадрану.

Дакле, лопова, убицу, крадљивца и шпијуна тај лист рекламише на „велика звона“, и чак објављује, да ће га имати као „вашег госта“. Е, то би требало тај лист да објасни, што чланкописац захтева, као жена и сестра, да ли то значи редакцијски гост или гост Југославије, на Јадрану. Не верујем, да би ико од честитих родољуба и пустио на наше тло тога разбојника, па још да му изнесе читаве славопојке, што је сва недела, побројана у рекламама, починио! Каква срамота и за престоницу, и за нашу земљу, па и за нашу штампу!

Није било потребно довући госта чак из Пољске, да нам чини част. Имамо ми доста разбојника на лагеру, па нека се један додвори до њега (ако сме) и лепо прибележи његов „мукотрпни“ живот. Па кад се тако лепо увери да је овај заиста

„мученик“, јер је људима пекао табане и скидао им ножем месо, онда нека опише његов мученички живот у планини, окити са равним шупљим дијалогима, и на послетку га рекламише, па ето славе и за разбојника и за њега. А колико имамо лопова и разбојника, шпијуна и крадљивца међу нашим домороцима? Требало би само стати на апсеничка врата, па ако се укаже неко згодније лице, одмах га интервјуисати, питати га колико се напатио на робији, ставити му на расположење купатило и гардеробу и повати га као госта. Ништа лакше.

Али сва је разлика у томе, што је овај наш разбојник простак. Пре свега, нема наган, а онда не уме отмено да удари по глави сироту путницу, да би јој узео новац. Па ваљда само због тога и праве толику рекламу том Пољаку? Требало би се интересовати да ли и Пољаци деле нашу радост, што овако срдечно дочекујемо њиховог сународника?

Дакле, ради јевтине рекламе, ради тога што ваљда код нас нема ни књижевника, који би заиста могао да напише нешто добро, (нажалост ко би још данас утрошио новац на какву добру књигу), радије дајте динар изјутра и онда сте тачно обавештени, како све треба поступити, по рецепту тога „господина“ из Пољске, и не брините ни за браћу, ни за синове.

Отсад могу да живе све шта хоће, чак ће се можда и такмичити у недељима, јер ће бити осигурани да ће их доцније слава чекати. Истина, захваљујући поукама и тачним „рецептима“ романописца, не верујем у другој земљи. Али можда ће, док омладина проведе мало у гори, мало на друму, па мало као лопов и шпијун, па онда мало и у затвору, сигурно у њима као домороцима признати заслуге. Што да дочекујемо друге?

Каква срамота и брука за нас и нашу земљу!

Требало би позвати сва женска удружења на одговорност, што ни једна чланица није подигла свој глас, није проговорила против такве јавне саблазни. И ако смо у модерном добу, у добу напретка и технике, код нас у Југославији се још не може тачно оделити добро од зла, јер смо ми млада држава, Корачамо крупним корацима унапред, али једно смо занемарили, а то је: шта се чита и шта се пише у јавној штампи?

Иначе, ми старији смо огуљали, па се нећемо одметнути у разбојнике, сигурно... На нас не може деловати очаравајућа таква врста рекламе, као што је дао тај велики престонички лист, пре извесног времена.

Овога пута сва женска удружења би требало да подигну свој глас и издејствују забрану романа који излази у томе листу, и уопште онемогућити боравак тога обичног друмског разбојника на нашем Јадрану.

Ако томе листу чини част, да има таквог госта, нека то не удара на „велика звона“, него, нека га прими у своје окриље и тај „мученик“ нека буде никогнио на мору.

Члановима редакције, уколико још имају маште, чиниће част да преводе његов роман и исплате „господину“ и „мученику“ из Пољске пристојан хонорар.

Станиславска.

Мисли једног новосадског мужа под папучом

Папуча је из раја изишла — кажу све енергичне жене.

На мужевљев новац — жена најбољи ловац.

Модерни проналазачи немају заиста довољно фантазије. Зашто они, на пример, не пронађу једну справу за скраћивање и сувише дугачких и неуморних женских језика.

Женине сузе и љубомора често дочаравају нове хаљине, ципеле, шешир и вакице.

Најјаче женино оружје су сузе — најнедржљивији језик.

Данашњи мужеви уопште не смеју бити оптимисти! Најмање кад се у зору пијани из кафана враћају кући.

Недавно сам прочитао у новинама, да се мужеви у Америци налазе у 75 од сто случајева под папучама својих жена. Удахнуо сам дубоко, кад сам ово прочитао. Срећни Американци! Ја сам, да знате, стопроцентно под папучом моје боље половине...

Отворена је башта хотела „КРАЉИЦА МАРИЈА“ Дирекција хотела „Краљица Марија“ обавештава своје поштоване посетиоце да је

ВЕЛИКА ХОТЕЛСКА БАШТА отворена. Башта хотела „Краљица Марија“ је једна од најлепших и најуређенијих у земљи, те ће посетиоци из Новог Сада и са стране имати прилике да у њој проведу врло пријатне часове.

ОДЛИЧАН ЦАЗ ОРКЕСТАР. — СВАКО ВЕЧЕ ДАНСИНГ.

Првокласна француска и домаћа кујна.

Карло Анау, директор хотела „Краљица Марија“